

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

MOTIV FRÅN HACKÅS, JÄMTLAND. — FOTO. JONSE.

12TE ÅRG.

DEN 11 JUNI 1911.

Nº 37.

Foto. Heilmann, Gbg.

Kliché: Bengt Silfvergren.

Ivar Kyrberg

Den 18 maj hädankallades en af Västergötlands om vårt jordbruksnärings högst förtjente män, i godsägaren och direktören Ivar Kylberg i en ålder af öfver 78 år.

Namnet Kylberg för liksom af sig själf tanken både till Västergötland och till jordbruket: Lars Vilhelm Kylberg bildar samman med Johan Gabriel Richert och Edvard Nonnen det klöfverblad, som betecknar den nya tidens genombrott i det landskap, de tillhörde, och i Hjalmar Kylberg vördar den svenska agrikulturnedervisningen en af sina banbrytare. Till dem sluter sig värdigt den nu hädangångne både i ena och andra hänseendet.

Ivar Viktor Kylberg var född på Sätenäs gods i Tuns församling af Skaraborgs län den 7 mars 1833, son till ofvannämde kapten Lars Vilhelm Kylberg och yngre broder till Hjalmar. Sin grundläggande undervisning erhöll han i Vänersborgs dåvarande realskola, som han genomgick med mycket beröm, hvarefter han vid Chalmerska läroanstalten i Göteborg förvärfvade sig fördjupade insikter i kemi samt i Tyskland och Frankrike inhämtade landbruksvetenskapernas teoretiska och praktiska grunder. Vid faderns fränfalle 1865 öfvertog han Sätenäs som ägare och behöll detta gods under egen förvaltning ända till 1894. Under denna tid utvecklades jordbruket här till ett storartadt mönsterjordbruk, omfattande en areal under eget bruk af omkring 700 tunnland.

Redan härigenom förvärfvade sig Ivar Kylberg anspråk på ett hedersamt rum i fäderneprovincens historia. Ännu mer blef detta fallet genom hans förtjänster om landbruksundervisningen i länet. Då 1862 Edvard Nonnen aflidit och följaktligen den berömda skolan å Degeberg med läsårets utgång blifvit nedlagd, föreslog landbruksakademien, under hvilken jordbruksundervisningen vid denna tid lydde, att med hänsyn till det stora intresse, hvarmed skolan på Degeberg omfattats, i det årligen ett stort antal inträdesansökningar måst afslås, k. m:t måtte höja årsanslaget till 8,000 kr. för upprättande af två skolor i Skaraborgs län. Endast 4,000 kr. beviljades emellertid omedelbart och Degeberg fick till en början sin enda efterträdare i skolan på Claestorp (Klagstorp). Redan följande år förnyade emellertid hushållningssällskapet framställningen, nu nedtrud till 6,000 kr., och då beskedet från högre ort lät vänta på sig, ingick Ivar Kylberg, hvars egendom redan bestämts som plats för den eventuella skolan, till hushållningssällskapet med skrifvelse, däri han erbjöd sig att, till förebyggande af tidsutdräkt med skolans organisation, personligen ansvara för de kostnader, som utöfver sällskapets anslag (2,000 kr.) kunde befinnas erforderligt för upprättande af en fullständig lägre landbruksskola. Anbudet mottogs och redan hösten 1864 trädde skolan i verksamhet, medan statsanslag (2,000 kr.) icke erhöles förr än fr. o. m 1867. I 30 år (1864—94) stod den under Ivar Kylbergs ledning och i ytterligare nio fortsattes den efter hans afgång från föreståndareplatsen. Inalles utexaminerades från densamma under dess 39-åriga tillvaro 598 elever. Rörande betydelsen af denna undervisningsverksamhet skrifver Skaraborgs lins hushållningssällskaps historiograf prof. R. Kjellén: "Hvad Kylberg i egenskap af skolföreståndare utträtt, kan knappast värderas nog högt. Mellan 400 och 500 lärjungar har han utbildat för moder-näringsens kraf, och de ha sedan spridt hans läror öfver hela riket. De ha också i kärleksfullt minne bevarat sin lärare. Ty på Sätenäs såddes starka frön icke blott i jorden, utan äfven i människosjä-

lar. Själva gården med sin lilla, men välordnade grönska och sina raka, skyldrande popplar framför flygeln, där skolan hölls, bar vittnesbörd om, att här bodde en man, som hade kärlek till jorden, men också visste att hålla den i tukt. Det härskade på Sätenäs det strängaste allvar och ordningssinne bredvid den stora välviljan. Sålunda lärde de unga där äfven den respekt för läraren, som är underlaget för all djupare tillgifvenhet. Så till vida var Sätenäs en mönsterskola. Där utbildades icke bara tekniska jordbrukare — där bildades tillika karaktärer."

Det var också närmast på grund af denna "sällspordt samvetsgranna, allvarliga och bepröfvade ledning" af landbruksskolan, som hushållningssällskapet år 1896 utsåg Kylberg till sin hedersledamot, en i detta län sällsynt utmärkelse. Men väl kunde han ha intjänt denna jämväl för sin öfriga omfattande verksamhet i hushållningssällskapets tjänst. I nära en mansålder hade han varit ledamot af dess förvaltningsutskott och ordförande i sällskapets kretsafdelning i Åse och Viste härader och i deras landtmannaförbund, till hvars utställningar och diskussionsmöten landtmännen strömmade tillsammans ända till tusentalet. Dessutom anlätades han under årens lopp för en mängd prisdomareuppdrag vid landtbruksutställningar.

Efter försäljningen af Sätenäs bosatte sig Kylberg en kortare tid i Skara, men inköpte snart egendomen Löfås i Fristads församling. Äfven denna egendom afhände han sig emellertid efter ett par år och aflyttade till Stockholm. Men han hade svårt att trifvas borta från fäderneprovincen, vid hvilken han var fästad med så många och så starka band, och det var med glädje han 1902 mottog kallelse af hushållningssällskapet att återvända hem och öfvertaga ledningen af småbrukspremieringen i länet såsom ordförande i premieringsnämnden. I bättre händer kunde detta viktiga uppdrag icke kommit. Det var en värlig glädje äfven för icke fackmannen att följa årsberättelserna öfver denna premiering från det ena lilla hemmet till det andra och få ett lefvande intryck af, hvad en duktig man och en duktig kvinna kunna få ut af den karga svenska jorden.

Hvilket arbete Kylberg har utfört på småbrukspremieringens område framgår bäst af uppgifterna om antalet till premiering anmälda bruk. Dessas antal utgjorde 1902—06 icke mindre än 351, af hvilka belönats: 60 med första, 90 med andra, 93 med tredje samt 43 med extra pris. Särskild uppmärksamhet har härvid ägnats åt användningen af kor som dragare, rotfruktsodlingens utsträckning för hela vinterns behof, odlingen af grönfoder för fullständig sommarstallfodring, torfströs tillbörliga användning, cementreservoarer för den flytande spillningens tillvaratagande, kompostberedningen samt skummjölkens tillvaratagande till svingödning, i hvilka afseenden premieringsarbetet också kunnat uppvisa synnerligen goda frukter. — Kylberg kallades 1895 till ledamot af k. landbruksakademien.

I början af 1870-talet ingick han äktenskap med Hedvig Heilman, prästdotter från Fyen. Efter ett tiotal år änklung sörjes han vid sin bortgång närmast af trenne barn, af hvilka sönerna Folke och Ivar Vilhelm äro, den förre disponent å Kallinge, den senare ingenjör vid Fristla fabriker. Men att dessa icke äro ensamma i sin sorg och sin saknad, därom vittnade deltagandet vid hans begrafning, vid hvilken kapten Sigge Flach på Prinshaga, värtaligt gaf uttryck åt länets och fosterlandets tack-samhet mot den hänsöfne för ett synnerligen nitiskt och uppofrande arbete i det allmännas tjänst.

JONAS ALSTRÖMERS 150-ÅRSMINNE.

Staden Alingsås firade den 2 juni högtidligen 150-årsminnet af sin störste son, den svenska industriens fader, *Jonas Alströmer*.

Det var i oktober år 1722, som det fartyg anlände till Göteborg hvilket medförde alla de för väfnadsindustrien nödiga redskap. Alströmer med mycken svårighet och med användande af allsköns försiktighet lyckats sända i väg från Holland. Fädernestaden hade af Alströmer ut-

DET AF JONAS ALSTRÖMER UPPFÖRDA OCH ÄNNU KVARSTÄ-
ENDE VÄFVERIET I ALINGSÅS.

Foto.
Ewald,
Herr-
Ljunga.

Foto. *Torin*, Alingsås.

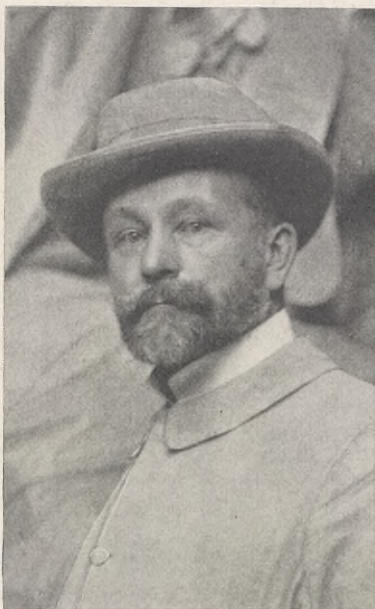
JONAS ALSTRÖMER FIRAS VID BYSTEN Å STORA TORGET I ALINGSÅS.

Kliché: *Benzt Sjöström*.

setts till säte för anläggningarna; vid denna tid hade staden blott några hundra invånare.

Icke blott som industriman, utan ock såsom jordbrukare blef

Alströmer banbrytande — allbekant är ju att han i trakten kring Alingsås införde potatisodlingen i stor skala.

Efter porträtt.
Kliché: *Benzt Sjöström*.
PROFESSOR TEODOR LUNDBERG, som i dagarna utnämns till direktör för Konst-
högskolan.

Akademien för de fria konsterna har till direktör för *konsthögskolan* efter professorn frih. Gustaf Cederström, som afgått, för en tid af tre år utsett den framstående skulptören, professor *Teodor Lundberg*. — Vi hänvisa till text i årg. IX: 14 där äfven några af prof. L:s skulpturer äro reproducerade.

Fröken *Ragnhild Björklunds* debut å K. Teatern i titelrollen i "Regementets dotter" blef en afgjord succés. Fröken B., som är född värmländska, har ej förut uppträdt i Sverige. Hennes lärare i sång har varit direktör Oscar Lomberg, i det dramatiska dir. Emil Linden. Med sådan energi har fröken B. bedrifvit sina operastudier, att hon efter fyra och ett halft år är fullt hemmastadd i ej mindre än fjorton stora operapartier.

Efter porträtt.
Kliché: *Benzt Sjöström*.
FRÖKEN RAGNHILD BJÖRKLUND, som i dagarna debuterar å K. Teatern.

SVENSK RÄDDNINGSBRAGD VID JÄRNVÄGSOLYCKAN I SYD-AFRIKA.

Efter fotograf.

Kliché: *Demit Silveerparre.*

PLATSEN FÖR JÄRNVÄGSKATASTROFEN VID BLAAUWKRAANTZBRYGGAN I SYD-AFRIKA.

En fruktansvärd *järnvägsolycka* timade för någon tid sedan nära staden Grahamstown i Syd-Afrika i det att ett persontåg störtade ned från den s. k. Blaauwkrantzbryggan, som är spänd öfver en 340 fot djup klyfta. Ett trettiotal människor dödades och många skadades svårt. Ej långt från olycksplatsen ligger en farm, som äges af en svensk, herr *Charles Davidson*, bördig från Göteborg. Herr D. blef den ledande själen i räddningsarbetet. Särskildt anmärkningsvärd är hans bragd att klättra upp för brons järnkonstruktion för att rädda ett barn, som liksom genom ett under blifvit hängande i en af fackverkspelarne (X) ett par hundra fot öfver marken.

*

För andra gången inom en period af icke fullt ett kvarts sekel har *Umeå* drabbats af en förödande *eldsvåda*. Den 25 juni 1888 lades större delen af staden i aska och nu i dagarna har den röda hanen åter farit fram i staden. Elden började i stadens norra del och spred sig i oroväckande grad åt öster och väster. I öster lyckades man snart nog hejda den och räddade därigenom kavalleriskolans hus och en del andra byggnader. Efter fem timmar lyckades man bli herre öfver elden, men då hade förutom Naeslundska möbelfabriken med utställningslokaler, brädgård, såghus och plåtslageri- verkstad, 11 gårdar i grund nedbrunnit och en gård svårt rampo- nerats.

Foto. Atelier Amedé, Umeå.

Kliché: Kem. A.-B. *Demit Silveerparre, Shtm-Gbg.*

FRÅN DEN VÄLDIGA ELDSOLYCKAN I UMEÅ: Under och efter branden.

THOR. AF G. A. N.

FÖR HVAR 8 DAG.

Thor stod i sitt gamla klassrum 7:2 R midt i flokken af sina kamrater. De voro alla ynglingar mellan 17—19 år, käcka pojkar med sorglöshetens evangelium i västfickan.

Men idag voro de icke att känna igen — de sågo alla oerhördt korrekta ut i frack och hvitt bröst och de talade antingen ytterst allvarligt om vädret och formen på fönsterbågarna eller också skämtade de onaturligt öfver de felaktiga svar på kuggfrågor som de några timmar förut aflevererat i närvaro af tvänne äldre sömniga censorer.

Det hade nämligen varit studentexamensförhör från 8—1/2 på eftermiddagen, klockan var nu närmare 3 och kollegiet hade sammanträtt. Nu väntade man hvilket ögonblick som hälst på att blifva inkallad för att vå veta resultatet.

Nere i stora vestibulen hade en smart mösskrådare radat upp ett halft hundrade hvita mössor på ett långt bord, och det sorlade ute från skolgården af mammors och tanters och kusiners röster, medan solen sken och sparivarna kvittrade.

Skolgården såg för öfrigt närmast ut som en blomsterutställning och genom det öppnade fönstret förnams en stark doft från alla dessa buketter och kransar som alla dessa mammor och tanters och kusiners försett sig med. Thor kunde godt se det alltsammans från sin plats — där var flickorna från gymnastibalerna, den lilla viga och muntra Alma med de svarta korkskrufslockarna, Svea, som hade så stora fötter att hon redan börjat bära lång klädning, Ada som hade en bror som var lärare, och som därför, trots sin fulhet, alltid fick dansa, Ruth som alltid skämtade och som i dag kammat en kort lugg öfver sitt lustiga gaminansikte och Ludovica, pastor Storms dotter, hjältinnan i så många berömda skolpojksmiddagar.

Och alla hade de blommor, syrener och rosor, och liljor och violer, i buketter och kransar, med blågula band och med små dinglande hvita miniatyrstudentmössor mod hvitt sidenfoder. Alla sågo de förväntansfullt mot den stora stängda ekdörren — skulle han komma eller ej, hade han gått igenom eller kuggat sig.

Jag undrar hvar mor står, tänkte Thor, och jag undrar om Elsa skall komma med blommor. Men så fick hon syn på modern, hon stod och talade med fysiklärarens fru och dotter, och hon skrattade.

Mor skrattade! Mor som var så allvarlig. Alltså

väntade hon en större glädje än eljes af denna dag.

Men om han blef kugg...! Rena betyg hade han åtminstone ej.

Thor vände sig om, bort från fönstret — han ville icke tänka på det.

Han började tala med sin knäkamrat på skolbänken Olof Vik, men visste knappt hvad han sade.

Plötsligt ropade Olof: — Där står Elsa, och pekade ut.

Det gaf ett ryck i Thor och han vände sig åter ut.

Ja där stod Elsa — hon var så liten att hon måste upp på täspetsarna för att kunna se förbi de framför stående och hennes ljusa burriga hår glimmade i solen.

Det friska täcka ansiktet med sina stora oskyldiga ögon var i denna stund så oroligt och blekt, att Thor blef rörd.

— Ja, Elsa var icke så säker — hon hade ju fått veta precis hur det var ställt, både med matematiken och fysiken, hufvudämnen på hans linje.

Nu lyfte hon på armarna och Thor såg att hon hade en bukett nästan lika stor som hon själf.

Olof fnissade och stötte Thor i sidan.

— Hör du sade han det var sjutton hvad du ser högtidlig ut, tänker du gifva dig!

— Håll — sade Thor, men afbröt sig, ty han såg modern gå tvärs öfver skolgården bort till Elsa — hon sade någonting lågt, med ett ondt uttryck i ansiktet till henne — Elsa rodnade, svarade ej, men sänkte hufvudet — och modern gick tillbaka till sin plats.

Thor begrep det alltihop. Elsa var en fattig flicka, af lägre samhällsklass, hon kallades barnfröken, men var knappt mer än vanlig piga.

Och nu hade mor sagt att det icke passade att hon var här.

H. 8 D. STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kilcht: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Sthlm.—Gbg.

FRÅN DEN STORA ELDSVÅDAN I A.-B. PRÅMVARFVETS ANLÄGGNING VID S:T ERIKSBRON I STOCKHOLM, DEN 3 JUNI.

Blodet sköt upp mot tinningarna på honom — Elsa, som var hans kamrat och vän och den enda flicka han höll af! Så klok och god som hon var ingen, en liten, varm kvinna var hon i jämförelse med de öfriga — dockorna, bälprinsessorna. — Hvad är det åt dig, sade Olof på nytt — du ser ju ut som om du ville slåss.

Och i detsamma tog en hand i dörren till klassrummet, den gick upp och rektorn vinkade högtidligt åt dem alla att följa med.

De flesta försökte se ut som det hela var en tillställning som icke rörde dem det bittersta, men de voro alla bleka och upprörda när de intogo sina platser i bönsalen och rektorn grep listan öfver "de mogne förklarade". Långsamt blef namn efter namn läst upp och när Thor hörde sitt eget andades han befriadt ut. Men han kände ingen häftig glädje såsom många af de andra, hvars blekhet nu efterträds af en varm rodnad med strålände ögon, men han kände sig med ens vuxen manbar, och befrielsen var närmast som ett nytt ansvar hvilket han glatt iklädde sig.

I själfva verket var han mera vuxen än de öfriga, han hade redan lärt något af lifvet, utan att förlora sin käcka ungdom och sitt förhoppningsfulla mod, räknade han dock annorlunda med förhållandena än dessa ynglingar som sutto vid hans sida och ännu voro pappas gossar, med pappas åsikter i hjärnan och hans pengar i plånboken.

Nu slutade rektorn och tog dem alla i handen till farväl, till dem, hvilkas namn icke funnits på listan hade han ett par vänliga ord dessutom, och när hela skaran passerat förbi och störtade ner för att plundra bordet med de halftvå hundra mössorna, förblef han stilla stående och såg efter dem — medan en plötslig trötthet slappade hans drag och gjorde honom tio års äldre.

När Thor fått sin mössa, dröjde han betänksamt ett ögonblick innan han gick ut genom den nu uppslagna ekporten från hvilken hördes hurrarop, skratt och lyckönskningar.

Så fattade han sitt beslut och steg ut på trappan. Med ett språng var han förbi moderns häpna ansikte, efter några knuffar kom han genom hopen, och innan ännu någon hunnit fästa en blomma i hans frackuppslag stod han framför en liten blond strålände kvinna som fäste en jättestor bukett af liljekonvalje och rosor på hans bröst.

Och så lade han sina grofva händer på hennes axlar och sade skrattande:

— Nu är jag student, Elsa.

Och därpå allvarligt.

— Kom i parken till festen i kväll.

Så svängde han mössan och ilade bort till modern, men innan han hunnit så långt var han omgifven af sju unga damer som icke släppte hans kläder förrän han stod höljd i blommor från axlarna ner öfver höfterna.

Och ett par kamrater lyfte honom i gullstol och hurrade och skrek och höll på att förstöra hela stassen.

Ändtligen blef han fri, och då stod modern redan nära honom.

— Bättre sent än aldrig, sade hon och band en krans vid hans vänstra axel, och där var en nyans bitterhet i tonen.

Men när hon såg sin gosse i den hvita mössan, så stor och manlig, kysste hon honom på båda kinderna och sade:

— Lycka till, Thor.

Och Thor, som var beredd på att förklara sig, blott log.

Arm i arm gick man till fotografen, medan skolgården ännu böljade af munterhet och lif, och därifrån hem, och öfverallt mötte de bekanta som ropade och viftade.

— Gratulerar, gratulerar!

— Du går och tänker på något, sade modern, du ser icke riktigt glad ut.

— Ah det är ingenting, svarade Thor, men när de kommit hem och blombuketterna med sina vidhängande visitkort aftogos och granskades och sattes i vaser och krukor och bringare, så att hela rummet liknade en vinterträdgård, tog han Elsas bukett och sade utan att se på modern: — Vet mor, hvem jag fått denna af?

— Ja, jag såg det.

Så blef det tyst en lång stund.

— Det är den bukett jag sätter mest värde på, fortsatte Thor och nu såg han upp.

— Ja, jag förstår det ej, svarade modern och började syssla med servisen på bordet.

Men Thor tog buketten och sköt den ner i en stor porslinskruka och ställde den vid sitt kuvert.

Och han sade underligt stilla:

— Mor, hvarför tycker du så illa om henne?

Hon är dock den bästa af allesammans. De små konditoriprinsessorna bryr jag mig inte om. Atminstone icke på allvar. Jag är kanske för klok för att vara nittonårig student. Men det var Elsa som lärde mig att arbeta — annars hade jag inte varit student i dag. Du vet ju hur det var för ett år sedan — jag hade fem underbetyg att läsa upp på sommaren. Hade jag inte råkat Elsa, så hade det aldrig blifvit någonting till.

Och när modern gjorde en rörelse för att afbryta honom, fortsatte han omedelbart.

— Hon är en fattig flicka. Men hon är dock finare än dem allesamma som människa. Mor du vet ej hur hon har kommit att själf arbeta för sitt uppehälle. Men jag vet det. Jag behöfver icke tala om det nu. Jag vill blott säga dig, att hon är den enda flicka jag håller af.

Därefter, när han såg ett spörjande intresse i moderns ögon, sade han lifligt, smäleende:

— Vet du mor, hon förhörde mig på läxorna. När vi råkades sade hon alltid — nå, Thor kan du dina läxor. Och det gick inte att narras. Ibland sade hon: Thor, tycker du ej det är på tiden att du upphör att sitta på skolbänken hos smågossarna.

— Men jag är ju inte student ännu, sade jag.

— Nå ställ om att du blir det då sade hon, och var aldeles allvarlig.

När han hade sagt detta såg han åter ner. Men modern gick fram till honom och lyfte upp hans hufvud och såg länge in i hans ansikte.

Thor rådnade under denna blick.

— Nej, mor, sade han hårdt, tro icke detta, du känner icke henne.

— Du älskar henne alltså, du vill gifva dig med henne — är det så Thor.

— Ja, svarade han knappt hörbart, men såg fast in i moderns ansikte.

— Är det därför som du har läst så flitigt, är det därför du blifvit så stilla och allvarlig, så förstår jag att det är en duktig flicka.

Och så får vi, hon och jag, väl se till att vi enas om dig. Vi gå tillsammans till festen i kväll för att se på vår gosse — vår, ty jag förstår att jag icke på ett år rådt om dig ensam.

Och hon log mot sin store, vackre gosse och böjde sig djupt ner öfver buketten hvars rosor och liljekonvaljer friska och doftande voro flätade i hvarandra.

TILL GUSTAFSKYRKANS I KÖPENHAMN INVIGNING.

Efter fotografi.

KYRKOKOMMITTERADE M. FL.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Sölm-Gbg.

Fr. v.: Skräddaremästaren Gustaf Persson, grosshandl. Fr. Bauer, generalkonsul A. Karlson, arkitekt Th. Wählin, pastor Nils Widner, arkitekt Gotfred Tvede, v. konsul A. Carlheim-Gyllensköld, arkitekt Alf Jörgensen, dir. Fr. Svensson, dispaschör A. Svenningsen.

Foto. Ewa d. Herrljunga.

Kliché: Bengt Silfversparre.

KEMISTEN SCHEELES MINNE HYLLAS: Västmanlands sängarförbunds kör sjunger vid hans graf utanför Köpings kyrka, vid förbundets tredje sängarfest den 28 maj. Kören räknar c:a 160 man.

Efter fotografi.

Kliché: Bengt Silfversparre.

PROF. RUPERT NYBLOMS NU AFTÄCKTA MINNESVÅRD PÅ UPPSALA KYRKOGÅRD. Prof. Schück höll minnestalet öfver den bortgångne skalden och estetikern. (Vi hänvisa till utförlig biografi och helsidesporträtt i ärg. VII: 15.)

GUSTAFSKYRKANS I KÖPENHAMN INVIGNING.

Efter fotograf.

INTERIÖR AF KYRKAN UNDER INVIGNINGEN.

Kliché: Kem. A.-B. Densit Silfversparre, Sthms Gbg.

Under osedvanligt högtidliga former försiggick den 1 juni invigningen af Gustafskyrkan, som den svenska församlingen i Köpenhamn byggt åt sig ute vid citadellet. Svenska och danska konungarne, drottning Lovisa, kronprins Christian, prinsarne

Valdemar, Harald och Gustav samt prinsessorna Helena, Thyra och Dagmar voro bland de närvarande.

Biskop Billing höll invigningspredikningen, som utmynnade i en välsignelse öfver det nya templet, hvars byggnadshistoria han betecknade som den mest rörande och storslagna han varit med om. Och pastor Widner framhöll i sin historik öfver den svenska församlingens tillkomst och utveckling, att det icke var bristande gästfrihet, som skapat behovet af en särskild svensk kyrka. Detta var något som hade kommit så att säga inifrån och som talaren ville likna vid de känslor, med hvilka en resenär i främmande land betraktar de ting han fört med sig från hemmet.

KONUNG GUSTAF OCH DROTTNING LOVISA EFTER INVIGNINGEN.

EXTERIÖR AF KYRKAN (se äfven föreg. nr.).

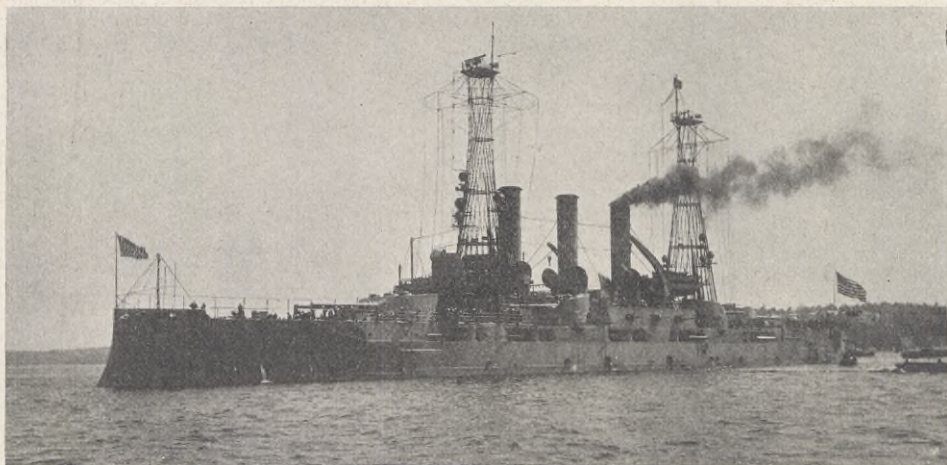
CELEBRA BESÖK I SVERIGE.

H. 8 D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

TYSKA KOMMUNALMAN PÅ BESÖK I SVERIGE: Fr. v., sittande: Stadtrat dr. *Mosse*; Geheime Justizrat *Cassel*; borgmästare *Reicke*; stadsfullm. *Modler*. Stående: — —; byggnadschefen, major *Kinberg*; — —; trafikdir. *Welin*; stadsfullm. *Rosenow* och *Körte*; direktör *Palme*; stadsfullm. dr. *Kuhlman* och *Sausse*; chefen för Stockholms Statistiska kontor, dr. *Guinchard*. (Samtliga namn å de tyska gästerna äro kursiverade.)

Klinda: Kenn. A.-J., Bengt Silfverparre, Stålm-Gig.

Den 3 juni anlände till huvudstadens farvatten på vänskapligt besök den stolta amerikanska eskader, som senast gästade Danmark. Vid Trälshavet, där eskadern nu ligger förankrad, mötte den svenska kusteskadern under befäl af kommandör af Klint. Såsom gifvet vid en internationell höflighetsvisit af denna art ha en hel del officiella festligheter gått af stapeln, att nämna bl. a. galataffeln å slottet den 8 juni.

Någon speciell

politisk betydelse har detta flottbesök gifvetvis icke, det är blott ett led i den stora flott-världsomsegling, som Förenta staterna begynte 1909. Men Sverige står ju i lifliga praktiska förbindelser med Förenta staterna, och i minnen från svunna tider ligga många gemensamhets-element förborgade — däraf den varma sympati hvarmed främlingarna, bland hvilka icke få stamma från vårt eget land, blifvit hälsade välkomna.

DET AMERIKANSKA ESKADERBESÖKET: Överst: Chefsfartyget "Louisiana" å Trälshavet. — Nederst: Den svenska mötande eskadern. (Se även text och fotos i föregående nr.) — H. 8. D. Stockholmsfoto.

FRANSMÄNNENS MAROCKO-EXPEDITION.

Efter fotografier.

FRANSKA TRUPPER TÅGA GENOM STADEN RABAT, på väg till Fez' undsättning.

GENERAL MOINIER, UNDSÄTTNINGSEXPEDITIONENS LEDARE, iakttar fiendens ställning under striden vid El Araussi.

TRÅDLÖS TELEGRAFSTATION INRÄTTAD Å MOSKÉN EL K'NITRA.

MAJOR BRÉMOND (X) PÅ ÅTERVÄG TILL FEZ efter ett utfall mot de uppriske. Major B. slog sig som bekant igenom till Fez och ledde försvaret, tills den stora undsättningsexpeditionen under general Moinier anlände.

JÄTTEFLYGNINGEN PARIS—ROM—TURIN.

DEN NYE FRANSKE KRIGSMINISTERN GOIRAN (X) vid starten till flygtäflingen.

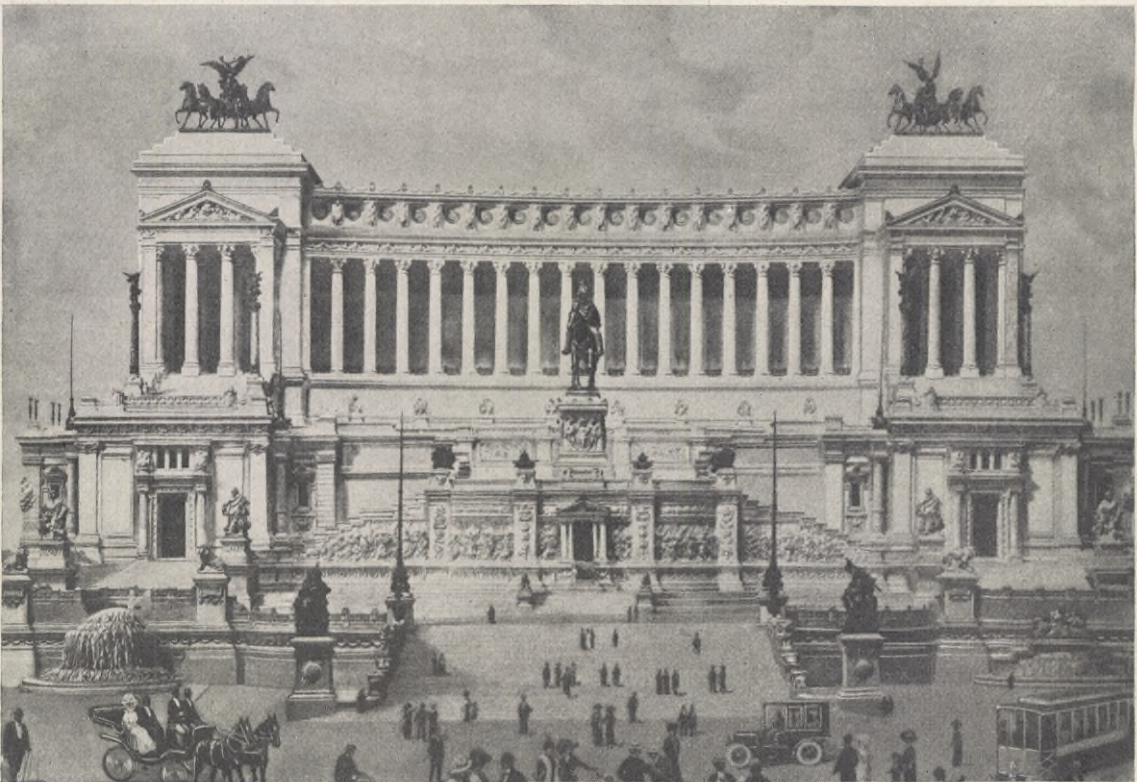
Den största flygtäflan som hittills anordnats är den från *Paris till Rom* och vidare till *Turin*. Af de 12 som startade höll sig löjtnant Beaumont på sin Blériot-maskin längst i tåten och anlände först till Rom. När detta skrives ha äfven Garros och Frey i nu nämnd ordning framkommit dit. Beaumonts ankomst till den eviga staden blef en glänsande festlighet. En oöferskådlig människomassa hade om-

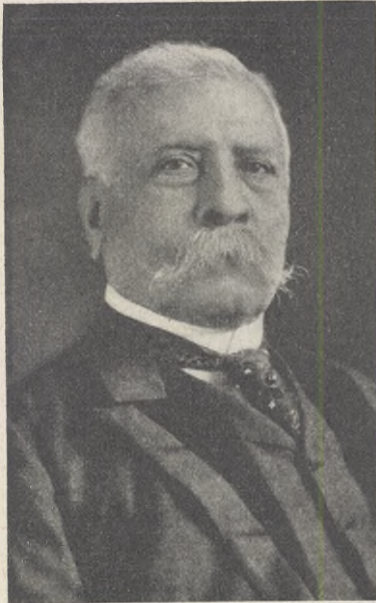
AVIATIKERN BEAUMONT — som först anlände till Rom — i Dijon.

ringat flygplatsen, och alla höjder, terrasser, kyrkorn och tak voro fullsatta af åskådare.

Den intressantaste episoden var dock påvens deltagande i välkomsten. När Beaumont sväfvade fram strax ofvan Peterskyrkan sträckte den helige fadern sina händer välsignande mot segervinnaren och ropade med hög röst: — Jag tackar dig Gud, att det ändtligen blifvit mig förunnadt att skåda ett af detta århundradets största underverk!

ETT MINNESMÄRKE ÖFVER ITALIENS ENHET: *Victor Emanuel II:s jättestatyn och monument* i Rom, som aftäcktes den 4 juni.

Efter porträtt. Kliché: Bengt Sjöverspari.
PORFIRIO DIAZ, Mexikos störtade diktator.

Mexikos president och mångårig diktator, *Porfirio Diaz*, har äntligen på allvar störtats. Till för några år sedan hade den allmänna meningen i Förenta Staterna såväl som i Europa nästan idel loford för Diaz och hans "stora verk", Mexikos modernisering och pacifikation. Det hettes, att visserligen regerade Diaz med järnhand, men att detta var nödvändigt med ett land och ett folk som det mexikanska.

Emellertid synes nu ett omslag hålla på att inträda i denna uppfattning, och de finnas som påstå att Diaz snarare varit en gigantisk brottsling än en utomordentlig statsman. Man börjar tala om slafveri, tortyr, tvångsarbete och skuld, som den gamla regimen tolererat.

Bilden t. höger.
ETT UNIKT FRIMÄRKE.

Konung Peter af Serbien lät till sin kröning utge ett frimärke, som framställde honom själf och hans store förfader Kara-georgewitsch. Frimärket tecknades af den franske artisten m. Mouchon och mottogs med allmän belåtenhet. Emellertid indrogs det inom kort — regeringen hade nämligen upptäckt, att om man vände frimärket upp och ned så framträdde den mördade konungens dödsmask — en hämnd af drottning Nathalia, som tros därtill hafva mutat konstnären. — "Dödsmaskfrimärket", hvilket gjorde ett djupt intryck på den serbiska armén, uppköpes till högsta pris af serbiska regeringen.

TILL 25-ÅRS DAGEN AF KONUNG LUDVIG II:S AF BAYERN DÖD: Konungen under sina sista lefnadsår. — Starnbergersjön, i hvars vågor konungen sökte och fann döden.

Den 10 juni år 1886 öfvertog prins Luitpold, den ännu lefvande prinsen-regenten, regeringen i konungariket Bayern, sedan läkarne konstaterat att den olycklige konung Ludvig II i flere år lidit af sinnessjukdom, och konungen flyttades till slottet Berg vid Starnbergersjön. Pingstdagen den 13 juni företog han med en läkare en promenad i parken vid sjön, och därefter återvände ingen af de båda med lifvet. Konungen hade själf störtat sig i vattnet, och läkaren hade omkommit vid räddningsförsöket.

I Grimstad var *Henrik Ibsen* bosatt åren 1844—50, och det var i denna stad han begynte sin litterära bana, alltmedan han tjänstgjorde å apoteket där. I gamle apotekare Reimans hus hade han sin tjänstgöring, där bodde han och där diktade han. Det har varit fråga om att detta hus skulle rifvas, men i Norge har igångsatts en nationalinsamling för att rädda den minnesrika byggnaden åt framtiden.

IBSENHuset I GRIMSTAD, NORGE, som genom nationalinsamling skall räddas från förstörelse.

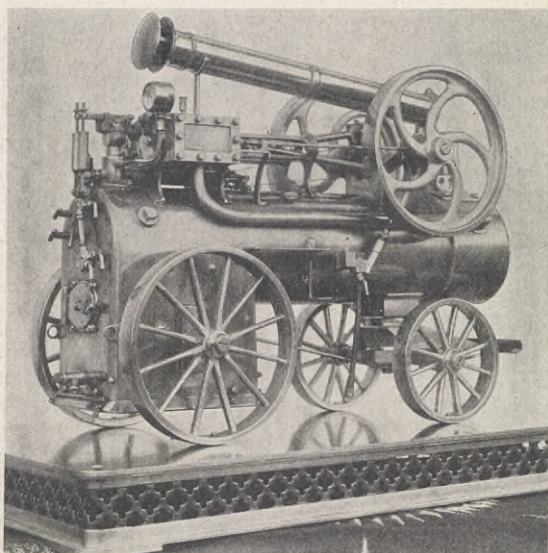
Foto. Mellqvist, Örebro.

KOLONITRÄDGÅRDAR I ÖREBRO FÖR STATSBANORNAS PERSONAL

Klische: Kem. A.-B. Besat. Sjöfersparre, Sölm-Göy.

På framställning af arbetare vid Centralverkstaden i Örebro har k. järnvägsstyrelsen i år upplåtit ett område invid nämnda verkstad till koloniträdgårdar för statsbanornas personal. Intresset för saken har visat sig så lifligt, att redan 164 tomter, hvardera med en areal af c:a 150 kvm., tagits i bruk.

Som mönster för anläggningen ha tjänat de koloniträdgårdar, k. järnvägsstyrelsen tillförne upplåtit åt sin personal vid Tomtebodan.

Efter fotografi.

Klische: Tenat Sjöfersparre.

EN LOKOMOBILMODELL, med hvarje del gjord för hand af en svensk i Johannesburg och utställd där.

(Till fotos å sid. 586).

Fransmännen ha nu lyckligt och väl utan några större svårigheter fullbordat sin militärockupation af Fez, Marockos huvudstad. Men såsom var att förutse, har den nu inträdda situationen framkallat uttryck af skärpt misstänksamhet från andra makters sida.

Le Temps söker visserligen nu detaljeradt bevisa, att ett kvarstannande i Fez och en fortsatt omfattande aktion mot de upproriska marockanska stammarna falla fullständigt inom Algecirartraktatens ram och egentligen endast utgöra uppfyllandet af de förpliktelser, som Frankrike i denna traktat iklädt sig; men den tyska pressen betonar med skärpa att den nämnda traktaten icke innehåller något bemyndigande för Frankrike i denna riktning. — Enligt hvad från franskt håll blifvit meddeladt, är sultan Muley Hafid i så hög grad fransmännen tacksam för deras hjälpsamhet, att han dels bedt general Moinier kvarstanna med sina trupper i Fez, dels officiellt uttalat sin önskan att Marocko snarast möjligt kommer under franskt protektorat.

På den utställning, som varit anordnad i Johannesburg af "Witwatersrand Agricultural Society" ådrog sig den å vidstående fotografi återgifna modell-lokomobilen stor uppmärksamhet.

Den är förfärdigad på lediga stunder af John Erikson från Amål och är i hvarje detalj fullkomlig.

Hvarje bit af maskinen är gjord för hand af hr Erikson, som härpå använt alla sina lediga stunder under 3 år.

Londons gatuförsäljare, bekanta för sin egenomliga högtidsdräkt — sömmarna på såväl rock och väst som byxor äro besatta med pärlmorknappar, — använda med förkärlek åsnor att draga omkring sina med varor lastade kärror. För att uppmuntra dessa s. k. Coster-mongers till att väl värda sina

djur anordnas årligen en utställning, där pris utdelas till ägarne af de vackraste och bäst skötta åsnorna.

Efter fotografi.

Klische: Besat. Sjöfersparre.

GATUFÖRSÄLJARE I LONDON.

EN BORTGÅNGEN SOLDAT
AF GAMLA STAMMEN, RATT-
FELT PÅ ÄLFDAL. (Se text
nedan) Efter fotografi.

EN C:Å TUSENÅRIG
EK finnes i Norra Kvill,
Rumskulla socken af Kal-
mar län, halfannan mil
från Marianelunds järn-
vägsstation. Eken mä-
ter vid roten 48 fot och
vid brösthöjd 45. För
att gifva läsaren en före-
ställning om dess väl-
dighet må nämnas, att
samtliga de å ofvanstå-
ende foto synliga per-
sonerna kunde rymmas
inne i den.

Den i dagspressen ny-
ligen omnämnda äldsta
eken i Europa, Newland-
eken i England, i hvars
skugga korsfararne sä-
gas ha plägat hvila sig,
torde i ålder ej komma
den svenska långt före.

Efter fotografi.

EN JÄTTETIMMERSTOCK AF GRAN,
afverkad i Wemån, Härjedalen, foto-
graferad vid Svinhammars skiljebom i
Ljusdal. Stocken är 22 fot lång, 48
tum (eng.) i diameter i storänden.
Amatörfoto.

EN PITTORESK STUGA I DE
VACKRA SÄRÖSKOGARNA har upp-
förts af söner till ägaren till Särö,
handlanden H. L. Ygberg i Göteborg,
hvilka själf komponerat och uppfört
densamma. — Äfven Särö har som be-
kant sin stora "tusenåriga" ek, dock
ej så betydande som ofvannämnda
exemplar.

Soldaten Rattfelt på Älfdal i
Värmland har i dagarna gått
bort i en ålder af 82 år. R.
var en af de bästa och mest
måleriska typerna för indel-
ningsverket. Otaliga äro de
historier som än i hans rege-
mente berättas om honom vid
nyingens sken i bivacken.

Amatörfoto.

Kilkele: *1899* Sjöf. reparna.

EN ORIGINELL SPORTSTUGA Å SÄRÖ.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

* Data å nästa sida.

G. J. DRAKENBERG.
Rådman. — Skara.
80 år 27 Maj.*

H. W. FAHNEHJELM.
F. d. Löjtnant. F. d. Telegraf-
kommissarie. — Grenna.
80 år 30 Maj.*

H. JÖNSSON.
Höjkräddare. — Malmö.
70 år 25 Maj.*

K. Y. ZACCO.
Ingenjör. — Stockholm.
65 år 1 Juni.*

B. A. W. L. von MÜHLEN-
FELS.
F. d. Major. — Ottenby Gård.
75 år 26 Maj.*

C. E. K. ABELIN.
Generalska. — Stockholm.
70 år 28 Maj.*

C. HYLTÉN-CAVALLIUS.
Öfverste. — Eskilstuna.
60 år 5 Juni.*

F. A. G. NETZLER.
Fördelningsläkare. — Stock-
holm. 60 år 31 Maj.*

S. SANDBERG †.
F. d. Handlande. — Motala.
F. 37. † 25 Maj.*

C. E. A. ZACHRISON †.
Skådespelare. — Stockholm.
F. 50. † 29 Maj.*

A. E. G. BERGENSTRÄHLE †.
Major. — Wexjö.
F. 60. † 24 Maj.*

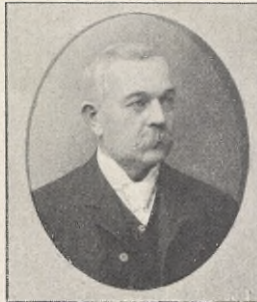
K. E. S. RISING †.
Grosshandlande. — Stockholm.
F. 60. † 26 Maj.

L. KINBERG †.
Kyrkoherde. — Fornminnessam-
lare. — Medelplana.
F. 40. † 13 Maj.

C. J. ÖBERG †.
Godsegare. Kommunalordfö-
rande. — Håjven, Tidaholm.
F. 50. † 18 Maj.

E. M. DAHL †.
Kamrer. Nämndeman. —
Ljusne. F. 58. † 21 Maj.

C. PRIPP †.
Godsegare. Kommunalman. —
Balingsta, Huddinge.
F. 63. † 27 Maj.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

GUSTAF DRAKENBERG. Afg. ex. från Chalmerska skolan i Göteborg 50, var en del af arkitektelever, men öfvergick därefter till landbruk. Blef rådmän i Skara 80 och 86 äfven konsistorieamanuens derst. Sedan 92 styrelseledamot i Skarab. läns allm. Sparbank.

HUGO FAHNEHJELM. U-löjtn. i armén 56, afsked 73, e. o. telegrafassistent 63, tel.-kommisarie i Mariefred 91, afsked 94. Deltog såsom dansk löjtnant i dansk-tyska kriget 64, särades o. tillfångatogs v. Dybbøl samt fördes till fästningen Graudentz i Westphalen. Ridd. Dannebrogorden.

HANS JÖNSSON. Är sedan ett flertal år ensam innehafvare af den betydande skrädderifirman Palmquist & Jönsson i Malmö, etablerad 71. — Hedersledamot af Malmö Handverksklubb, och med detta år v. ordförande i Malmö Handverksförenings styrelse.

YNGVE ZACCO. Afg.-ex. fr. Tekn. Inst. 69, ing. v. vattenledn.-byggnaden i Gefle 72, ritare och verkm. v. Avesta järnverk 73—76, förest. i Stålsjö mek. verkst. 76—80. Delegare i A.-B. Stockholms Patentbyrå 80 och i Zacco, Bruhn & Cos Maskinaffär i Stockholm 89—01.

LUDVIG von MÜHLENFELS. U-löjtn. v. Kronpr. husarreg. 56. Gen-gått kurs i Kejs Spanska Ridsk. i Wien 69. Reg.-stallm. 71, major i armén 86, afsked 89. Led. af stadsfullm. i Engelholm 77. Bitr. v. inrättandet af Ridskolan v. Strömsholm 67; led. af Remonteringskommissionen 82. Arrendator af Kungsg. Ottenby sedan 94.

CHARLOTTA (LOTTEN) ABELIN. f. Zethelius. Gift 63 m. dåvarande öfverstelöjtnanten, sedermera generallöjtnanten o. krigsministern Gustaf Rudolf Abelin, död 03. Led. af centralstyrelsen f. Röda Korsets Kvinno-förening. Deltog med stort intresse i dr. Hazelius arbete för Skansen, et-

intresse som alltjemt fortlefver och som på senare tider tagit sig uttryck i liflig verksamhet till fromma för de populära Skansens värster.

CARL HYLTTEN-CAVALLIUS. U-löjtn. i Kronob. reg. 71, i Vendes art. reg. 72, öfverste i res. o. afsked fr. regt. 09. Styresman f. Carl Gustafs stads Gevärsfaktori sedan 90. Led. af Eskilstuna stadsfullmäktige sedan 08, ordf. 08—09, ordf. i direktionen f. Tekn. skolan sedan 90, led. af kyrko-råd, lasarettsdirektion. Ordf. i kommunalstämma o. led. af nämnd 99—06. Landstingsman 08—10.

FRITZ NETZLER. Stud.-ex. 73 med. lic. 83. Sjukhusläkare v. Allm. Garn. sjukhuset i Stockholm 89—91. Efter tjänstgöring som bat-läkare v. olika reg., regementsläkare v. Upplands reg. 95, v. Svea Ing.-kär 02, v. Lifreg. dragoner 08. Fördeln.-läkare v. V. Arméfördelningen sedan sistn. år. Deltog i grekiska kriget 97.

SVANTE SANDBERG †. På sin tid handlande i Motala. Mångårig led. af Stadsfullmäktige derst., af Drätselkammaren, Byggnadsnämnden, Fattigv.-styrelsen m. m. En af stiftarne af Motala rederi A.-B., tillhörde dess styrelse många år.

ERIK ZACHRISON †. Debut. å K. Teatern 77, anst. derst. 77—78, der-efter vid ett flertal olika teatrar i hufvudstaden o. landsorten. Han rörde sig inom såväl skådespelet som lustspelet och skapade alltid förträffliga typer, dock kanske bäst i lustspelet. Åtnöjt som skådespelare en synner-ligen stor popularitet. Utöfvade en betydande öfversättningsverksamhet.

ARVID BERGENSTRÄHLE †. U-löjtn. v. Kronobergs reg. 82, major 10. Suppl. i Drätselkammaren, revisor i Riksbankens afd.-kontor.

DOKTORSPROMOTIONEN I UPPSALA DEN 31 MAJ: Stående från vänster: Fil. doktorerna E. Wellander, K. S. F. Ambrosiani, J. H. T. Nordström, B. A. Beckman, S. De Geer. Sittande från vänster: Doktorerna A. W. Grape, E. A. Blanck, promotor professor Wide, doktorerna A. D. Tunberg, K. G. E. Jacobsson. (Foto. G. Angel, Uppsala).

Årets *promotionshögtid* i *Uppsala* förrättades med traditionella ceremonier. Den filosofiska fakultetens promotion ägde rum i universitetsbyggnaden. Promotor var professor Wide som höll föredrag om hellensk kolonisation i äldre och nyare tid. Den sedvanliga orationen till de nya doktorerna — till antalet — 17, till de akademiska lärarne och gästerna hölls af promotor på latin.

Före den filosofiska promotionen ägde den teologiska rum. Denna händelse bildar en märkesdag i universitetets annaler, i det att det var första gången teologiska fakulteten meddelade doktorsgrad på grund af akademiska studier enligt sin år 1908 medgifna rätt.

Till teologie hedersdoktorer promoverades professorerna Billing, Göransson och Hjärke (nu alltså doktor i tre fakulteter) samt kyrkoherde Bensow och missionspastor Danielsson.

VECKANS DAGAR

30 maj. Härjas *Umeå* af en svår *eldsvåda*, som gör flere hundra personer husvilla. Skadorna uppskattas till ca 400,000 kr.
— Från *Tokio* meddelas, att *skogseldarna* norr om *Hakkaido* nu rasat i flera dagar och alltjämt tilltaga i utsträckning. Flera städer äro inneslutna af lågorna, och flera stenkolsgruvor ha råkat i brand. 300 kv.-km. skog ha brunnit. Många människor ha omkommit.

31 maj. *Svensk tyska handelstraktaten* godkännes af tyska riksdagen. — Äga *doktorspromotionerna i Uppsala* rum; det är en märkesdag i universitetets historia i det att teologiska fakulteten för första gången meddelar doktorsgrad på grund af akademiska studier enligt sin år 1908 medgifna rätt.

— Aviatikern, löjtn. *Beaumont* anländer till Rom såsom den förste i *flygtäflingen Paris—Rom*.

1 Juni. Äger *Riksdagens högtidliga avslutning* rum.
— Inviges högtidligen den nya *svenska kyrkan i Köpenhamn*, i närvaro af bl. a. svenske konungen och danska konungaparet.

— Telegraferas från *Managua* i *Nicaragua* att fästningen *Saloma* sprängts i luften. 150 personer omkommo.

2 Juni. I Alingsås firas *150-årsminnet* af *Jonas Alströmers* död.

3 Juni. Anländer den *amerikanska eskadern* till Stockholm. — Börjar *flygveckan* i Göteborg. — Öppnas den sedvanliga *hästutställningen* i Malmö.

INNEHÅLL

Ivar Kylberg †. — Jonas Alströmers minne. — Porträtt och bilder för dagen. — "Thor" af G. A. N. — Svensk räddningsbragd vid järnvägsolyckan i Sydafrika. — Gustafskyrkans i Köpenhamn invigning. — Celebra besök i Sverige. — Fransmannens Marockoexpedition. — Jättflygningen Paris—Rom—Turin. — Brokigt utomlandsnytt. — Veckans kuriosa. — Veckans porträttgalleri. — Veckans dagar.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskildt medgifvande förbjudes vid laga påföljd.